

Jezus gaat uw graf binnen

Preek over de Emmaüsgangers

Te lezen: Lucas 24:13-35

Jezus heeft nooit iets voor zichzelf alleen gedaan. Dat begon al bij zijn geboorte. Jezus werd niet voor zichzelf geboren. Zoals u en ik toch geboren zijn om zelf te leven; om zelf te ervaren wat het is om lucht in je longen te hebben en een hart dat klopt en licht in je ogen en handen om mee te werken en te leggen in de hand van een ander. Jezus werd niet voor zichzelf geboren, maar voor u en voor mij. Hij werd geboren als de Heiland der wereld.

Jezus leefde niet voor zichzelf. Hij leefde voor die melaatse, om hem te genezen. En voor die overspelige vrouw, om haar in vrijheid een nieuwe toekomst in te laten gaan. En voor Zacheüs om hem te bevrijden van zijn hebzucht en te maken tot iemand die met vreugde mensen vier keer zoveel teruggaf als hij als tollenaar van hen had afgeperst.

Jezus stierf niet voor zichzelf. Hij stierf om te bidden voor zijn moordenaars: 'Vader vergeef hen'.

Hij stierf voor die misdadiger aan het kruis naast Hem, om tegen hem te kunnen zeggen: 'Heden zul je met Mij in het paradijs zijn'. Jezus stierf niet zijn eigen dood. Hij stierf de dood van uw en mijn leven.

Jezus heeft nooit iets voor zichzelf alleen gedaan of meegemaakt. Dat geldt ook van de opstanding, die wij een week geleden vierden.

Jezus werd niet voor zichzelf alleen door God opgewekt uit de dood. Zoals Hij op Goede Vrijdag stierf voor mensen, zo is Hij met Pasen uit het graf opgestaan voor mensen, voor u en voor mij.

Hier zit de betekenis van het verhaal van de Emmaüsgangers dat wij in deze dienst gelezen hebben. En van alle andere geschiedenissen waarin Jezus de Opgestane Christus verschijnt aan zijn volgelingen.

Wanneer Jezus alleen voor zichzelf verrezen was, wanneer God Christus alleen uit de dood had opgewekt voor Christus' eigen nieuwe lichaam, voor diens eigen eeuwig leven, voor diens eigen triomf over satan en dood, had Christus direct na Pasen ten hemel kunnen varen. Hier niets meer te zoeken!

Maar tussen Pasen en Hemelvaart zitten veertig dagen. Veertig dagen die de Opgestane Christus gebruikt om anderen deelgenoot te maken van zijn opstanding. Die veertig dagen tussen Pasen en Hemelvaart, vol verschijningen van de opgestane Heer aan zijn volgelingen maken duidelijk: De Heer is niet voor zichzelf alleen opgestaan.

Jezus had op paasmorgen het graf verlaten. Maar sinds Goede Vrijdag zaten de beide Emmaüsgangers nog steeds in hun graf.

Die wandeling van Jeruzalem naar Emmaüs heeft iets van de gang van een begrafenisstocht. Tussen die twee mannen hangt een grafstemming. Ze voeren een

kerkhofgesprek. Lucas beschrijft het met een heel gevoelige pen: als iemand hen onderweg aanhoudt schrijft Lucas:

‘en zij blijven met somber gelaat staan’. Je ziet ze staan!

Als ze even later aan die vreemdeling hun verhaal doen kijk je in een peilloos diepe afgrond van teleurstelling en wanhoop: ‘Wij echter leefden in de hoop dat Jezus het was die Israël verlossen zou’. Dat zijn woorden die heel diep weggemen. Woorden uit de diepte van een graf.

Wanneer je de ontmoeting tussen Christus en de Emmaüsgangers in dit licht ziet, wordt het een adembenemend gebeuren. Bijna net zo adembenemend als Pasen zelf!

Je houdt je adem in. De opgestane Heer voegt zich bij twee van zijn volgelingen die sinds Goede Vrijdag nog steeds in het graf zitten met een zware steen ervoor. Ze zitten nog in het graf dat Jezus verlaten heeft. Ze zijn zo bevangen door ‘dood is dood’ dat ze Jezus niet herkennen.

‘Hun ogen waren bevangen’, schrijft Lucas. Hun ogen waren bevangen door de duisternis van de grafspelonk.

Wanneer Jezus die beide Emmaüsgangers opzoekt keert Hij om zo te zeggen terug naar zijn eigen graf. Hij heeft het zelf verlaten. Maar zijn volgelingen zitten er nog gevangen achter een zware steen.

Adembenemend spannend! De tweede confrontatie tussen Christus en de dood!

De eerste maal - toen het om zijn eigen leven ging - heeft Hij gezegevierd.

Hoe zal het nu gaan? Zal de Opgestane ook zijn volgelingen kunnen laten delen in de werkelijkheid van zijn opstanding??

Waarom ik dit zo breed uitmeet? Om geen andere reden dan om duidelijk te maken dat geloof in de opgestane Heer zelf een gestalte van de opstanding is.

Geloof in Pasen is zelf een Paaswonder!

Lucas beschrijft uitvoerig hoe Jezus in gesprek met de Emmaüsgangers hun de Schriften opende, en hoe Hij het brood met hen brak, als tijdens het Laatste Avondmaal.

Lucas beëindigt zijn verhaal met: ‘En hun ogen werden geopend en zij herkenden Hem’.

De Opgestane opent hun de ogen. Zoals op paasochtend de engel van God voor Jezus het graf opende.

De Opgestane rolt de grafsteen weg voor de ogen van zijn discipelen. En dan herkennen ze Hem. Ze treden uit de bevangenheid door de dood.

Ze zien de verrezen Heer. Omdat ze zelf de werkelijkheid van de verrijzenis binnentreden.

Waarom ik hier zoveel woorden aan wijd?

Nogmaals: om geen andere reden dan om duidelijk te maken dat geloof in Pasen zelf een paaswonder is.

U gelooft dat Jezus Christus voor u gestorven en opgestaan is?

Dan bent u van harte te feliciteren! Want de Opgestane zelf heeft u tot dit geloof doen opstaan. Geloof is een paaswonder.

Met alle respect: Ik geloof dat we soms ongelofelijk gemakkelijk, vlot populair, bijna commercieel over het geloof praten.

We prijzen iemand Jezus aan. En voor we het weten gaan we hem ongeduldig in de richting van het geloof duwen. Zou je nu niet gaan geloven? Stel het niet langer uit! Neem de beslissing nu om te geloven! Heus je zult er nooit spijt van krijgen!

Goddank zijn Kleopas en zijn vriend op hun tocht van Jeruzalem naar Emmaüs niet in handen gevallen van een gedreven propagandist van de opstanding. Ze waren dan waarschijnlijk nooit tot geloof gekomen.

Goddank heeft de Opgestane hen zelf opgezocht!

Begrijpt u mij goed. Ik wil niet moeilijk doen over het geloof. Daarvoor heb ik teveel angst en twijfel gezien bij mensen die zijn opgegroeid in een sfeer waarin het bijna hoogmoed is om te zeggen 'Ik geloof'.

Welk ellendig mens durft die grootste van alle woorden in de mond te nemen en te zeggen 'Ik geloof'?!

Zulke godsdienstige hoogmoed kan alleen maar voor de val komen!

Het is ver van mij om moeilijk over het geloof te doen. Moeilijk over het geloof doen is geen alternatief voor gemakkelijk over het geloof doen. 'Zwaar' is hier geen geestelijk alternatief voor 'populair' of 'oppervlakkig'.

Geloof is niet het resultaat van een goede godsdienstige opvoeding.

Geloof is niet het vanzelfsprekende gevolg van interesse in godsdienstige zaken en deelname aan theologische debatten. Zulke debatten kunnen iets hebben van de gesprekken die de Emmaüsgangers onderweg met elkaar voerden en waarin Jezus hen staande hield met de woorden:

'Wat zijn dit voor gesprekken die u al wandelende met elkaar voert?'

En Lucas schrijft dan heel typerend:

'En zij bleven met somber gelaat staan'.

Neen: Diepzinnige gesprekken over godsdienstige zaken en onze eigen zielenroerselen voeren niet op de lange duur naar geloof in de opstanding. Met zulke gesprekken kun je de dood in je eigen hart zelfs cultiveren!

Geloof is geen verstandige beslissing die wij voor Jezus nemen.

Ja dat is het ook wel! En het is zeker geen onverstandige beslissing!

Ik bedoel: Aan het geloof zit ook een beslissingskant.

Maar wat ik eigenlijk bedoel te zeggen: Het geloof is ten diepste geen menselijke beslissing maar een goddelijk wonder. Het is een gestalte van het grootste van alle wonderen: Het wonder van de opstanding.

Daarom mag u ook zo zeker zijn van uw geloof.

Uw godsdienstige opvoeding, uw godsdienstige geïnteresseerdheid, uw verstandige beslissingen zijn tenslotte uiterst hachelijke zaken. Een geloof dat daarop gebaseerd is is een wankel geloof.

Maar geloof dat een opstandingswonder is kan evenveel aan als de opstanding zelf. Het kan de dood en alle werknemers in dienst van de dood aan.

Het geloof dat de door God uit de dood opgewekte Heer in u opwekt kan heel wat aan. In het Marcusevangelie lezen we van een man, een vader, die met een doodzieke zoon bij Jezus komt. Die vader wordt geweldig heen en weer geslingerd tussen geloof en twijfel. Als hij Jezus ziet gelooft hij. Als hij naar zijn zieke zoon kijkt twijfelt hij. En dan spreekt hij de woorden: 'Ik geloof Heer, kom mijn ongeloof te hulp!' De spijker op zijn kop geslagen!

Zo sterk is het geloof! Het kan zelfs het ongeloof in ons hart aan!

Want geloof is zo sterk als Pasen!

In zijn ontmoeting met de Emmaüsgangers gaat Jezus ongemerkt het graf binnen waarin deze beide mensen zich bevonden. Al wandelende met hen naar Emmaüs wandelt Hij hun teleurstelling, hun wanhoop, hun dood binnen.

Dat ging heel ongemerkt. De Emmaüsgangers hadden het zelf eerst helemaal niet door.

Zo is de Opgestane! De Opgestane pleegt geen grafschennis wanneer Hij iemand in zijn of haar graf opzoekt. Heel bescheiden, heel warm, heel belangstellend treedt de opgestane Heer uw graf binnen.

Pas later hadden de Emmaüsgangers het door. Als zij na afloop van de ontmoeting op die wandeling met Jezus terugzien zeggen ze tegen elkaar:

'Was ons hart niet brandende in ons, terwijl Hij onderweg tot ons sprak en ons de Schriften opende?'

Als je de geschiedenis leest, ontdek je hoe de Emmaüsgangers gaandeweg met Jezus ontdooien.

Ze houden op met hun sombere onderlinge discussies.

Ze vertellen Jezus het verhaal van hun teleurstelling en wanhoop.

Ze nodigen Hem uit om bij hun te blijven eten.

En dan gaan hun de ogen open.

Zoals het graf voor Jezus openging.

De Opgestane heeft hun in hun eigen graf bij de hand gevat en uit hun graf geleid.

Ga de weg van de Emmaüsgangers.

Stop sombere bespiegelingen en gesprekken waarin u wanhoop, teleurstelling cultiveert. Vertel Jezus uw verhaal.

Nodig Hem uit om bij u thuis het uwe te delen.

En ontdek dat Hij dan juist het zijne met u gaat delen.

De Opgestane wil u laten delen in zijn opstanding.

Amen.